

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Laillisen talouden suojeleminen”

(2012/C 391/14)

ALUEIDEN KOMITEA

- on tyytyväinen Euroopan komission ehdotuksiin, joissa yhdistetään johdonmukaisesti sääntelytoimenpiteet ja toteutettavat strategiat, joilla pyritään käytännöllisesti ja nopeasti takaamaan laillisen talouden suojele
- tukee komission aloitteita, joilla pyritään estämään epäterveitä käytäntöjä, kuten eturistiriitoja, suosikkikohtelua ja korruptiota, kriminalisoimalla toimintoja, joista kaikki jäsenvaltiot eivät vielä rankaise ja jotka vaikeuttavat vapaata pääsyä julkisten hankintojen markkinoille
- kannattaa sitä, että vuodesta 2013 alkaen käyttöön otetaan uusi arviointimekanismi: kahden vuoden välein laadittava unionin korruptiontorjuntakertomus
- pitää myönteisenä direktiiviehdotusta rikoshyödyn jäädyttämisestä ja menetetyksi tuomitsemisesta EU:ssa, sillä nämä ovat välttämättömiä talouden suojeluvälineitä, jotta rikos ei kannata eikä väärin hankitusta tavarasta saa koskaan hyötyä
- tukee Tukholman ohjelman periaatetta, jonka mukaan on parempi tehdä vähimmäissäännöistä velvoittavia SEUTin 83 artiklan mukaisesti (sisältäen arvokonfiskaation sekä laajennetun, tuomioon perustumattoman ja kolmansille siirrettyjen varojen menetetyksi tuomitsemisen) kuin pyrkiä parantamaan unionin nykyisiä säännöksiä, jotka eivät ole tosiasiallisesti pakottavia
- kehottaa jäsenvaltioita ryhtymään toimenpiteisiin, jotta paikallis- tai alueyhteisöille palautettaisiin osa järjestäytyneeltä rikollisuudelta takavarikoidusta omaisuudesta (sen jälkeen, kun on täytetty lakisääteiset palautusvaatimukset), sillä ne ovat yhteiskuntajärjestystä horjuttavien rikollisjärjestöjen ensisijaisia uhreja. Niillä on myös parhaat mahdollisuudet toteuttaa paikallisia toimia rikollisuuden perimmäisten syiden kitkemiseksi. Tällä tavoin viranomaisten toiminta saa myönteistä huomiota ja luodaan kannustava järjestelmä, joka yhdistää vaaleilla luottamustehtäviin valitut, kansalaisyhteiskunnan ja perheet
- kannustaa paikallis- ja aluevaltuutettuja allekirjoittamaan toimikautensa alussa "Obliti privatum, publica curate" -käytännösäännöt (unohda yksityiset asiat, huolehdi yhteisistä asioista). Näin autettaisiin luottamuksellisten suhteiden luomista kansalaisten ja päättäjien välille ja niiden ylläpitämistä
- kannustaa vaaleilla luottamustehtäviin valittuja jättämään riippumattomalle viranomaiselle selvityksen omaisuudestaan/varallisuudestaan ja suhteistaan liike-elämään.

Yleisesittelijä	Christophe ROUILLON (FR, PSE), Coulainesin kunnanjohtaja
Viiteasiakirjat	Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi rikoshyödyn jäädyttämisestä ja menetetyksi tuomitsemisesta Euroopan unionissa COM(2012) 85 final Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaamisesta rikosoikeuden ja hallinnollisten tutkimusten avulla – Kokonaisvaltainen politiikka veronmaksajien rahojen suojaamiseksi COM(2011) 293 final Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle – Korruption torjuminen EU:ssa COM(2011) 308 final Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin COM(2012) 363 final

I. POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

Yleistä

1. toteaa, että korruptio, järjestäytynyt rikollisuus ja petokset ovat vitsaus Euroopan unionille. Niiden aiheuttamat tappiot ovat Transparency International -kansalaisjärjestön mukaan 120 miljardia euroa vuodessa, eli prosentti EU:n BKT:sta. Laiton talous kasvattaa valtioiden alijäämiä, jarruttaa julkishallinnon toimia kriisin torjumiseksi, vähentää investointeja, edistää pääomapakoa ja horjuttaa kansalaisten luottamusta edustajiaan ja instituutioita kohtaan.

2. muistuttaa, että Lissabonin sopimus on antanut EU:lle laajennettuja välineitä rajatylittävän rikollisuuden torjumiseen: Eurojustin tehtävien määrittely, mahdollisuus perustaa Euroopan syyttäjänvirasto (SEUTin 85 ja 86 artikla) sekä määräykset, jotka koskevat unionin taloudellisten etujen suojaamista petoksilta ja muulta laittomalta toiminnalta (SEUTin 310 artiklan 6 kohta ja 325 artikla).

3. toteaa, että Eurobarometri-tutkimuksen mukaan 75 prosenttia unionin kansalaisista pitää korruptiota vakavana ongelmana jäsenvaltioille.

4. toteaa, että rikoshyödyn jäädyttäminen ja menetetyksi tuomitseminen on tunnustettu tehokkaiksi välineiksi vakavan järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan ja nostettu EU:n tasolla strategiseksi painopistealueeksi.

5. katsoo unionin etujen suojaamisen edellyttävän, että etenkin Euroopan sosiaalirahastojen, koheesiopolitiikan tai yhteisen

maatalouspolitiikan nimissä myönnettyjen tukien käytön valvontaa parannetaan, sillä petokset saattavat kyseenalaistaa näiden, alueiden tueksi tarkoitettujen yhtenäisten eurooppalaisten politiikkojen oikeutuksen.

6. tähdentää, että paikallistasolla järjestäytynyt rikollisuus pyrkii vaikuttamaan alue- ja paikallisyhteisöjen päättäjiin, kun kyse on julkisista hankinnoista, julkisten palveluiden toimiluvista tai rakennus- tai kauppapalvelujen myöntämisestä.

7. toteaa, että järjestäytyneen rikollisuuden muodot, kuten huumausaineiden kauppa tai ihmiskauppa, vaarantavat pysyvästi yleisen järjestyksen, kansanterveyden ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden.

8. toteaa, että hyödyntämällä näennäisesti laillisesti eurooppalaista verotusta tavalla, joka on ollut esimerkiksi hiiliveron kohdalla erityisen innovatiivinen, järjestäytynyt rikollisuus riistää ja köyhdyttää unionin jäsenvaltiota sekä niiden alue- ja paikallisyhteisöjä.

9. painottaa, että korruptio urheilussa (vedonlyöntivilppi, lahjukset suurten urheilutapahtumien järjestäjien valinnassa, pelaajasiirtoihin liittyvät salaiset palkkiot...) antaa aihetta erityiseen huoleen, sillä se loukkaa miljoonien harrastajien ja vapaaehtoistyöntekijöiden edustamia humanisia arvoja.

10. katsoo, että paikallisyhteisöt ovat toissijaisuusperiaatteen mukaisesti keskeisiä toimijoita laillisen talouden suojelemissa ja vapautta, turvallisuutta ja oikeutta koskevien politiikkojen tukijoita.

ALUEIDEN KOMITEA

11. huomauttaa nykyisen EU-lainsäädännön puutteista petosten ja korruption torjunnan sekä rikoshyödyn menetetyksi tuomitsemisen osalta.

Petosten torjunta

12. panee merkille, että komissio toteaa toisessa kertomuksessaan Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta vuonna 1995 tehdyn yleissopimuksen täytäntöönpanosta (COM(2008) 77), että ainoastaan viisi jäsenvaltiota on toteuttanut kaikki tyydyttävän täytäntöönpanon edellyttämät toimenpiteet.

Korruption torjunta

13. pitää valitettavana, että aktiivisen ja passiivisen lahjonnan torjumisesta yksityisellä sektorilla annettua neuvoston puitepäättöstä 2003/568/YOS, jossa määritellään säännöt oikeushenkilöiden vastuusta, ei ole vielä saatettu osaksi lainsäädäntöä.

14. pahoittelee, että eräät jäsenvaltiot eivät vielä ole ratifioineet Euroopan neuvoston, Yhdistyneiden kansakuntien tai OECD:n kansainvälisiä rikosoikeudellisia yleissopimuksia.

Rikoshyödyn jäädyttäminen ja menetetyksi tuomitseminen

15. toteaa, että tällä osa-alueella viiden puitepäättöksen saataminen osaksi lainsäädäntöä on ollut riittämätöntä:

- puitepäättös 2005/212/YOS, joka mahdollistaa arvokonfiskaation ja menetetyksi tuomitsemisen laajennetuin valtuuksin, on useimmissa jäsenvaltioissa pantu täytäntöön vain osittain
- puitepäättöksessä 2003/577/YOS määritellään jäädyttämistä koskevien päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaate, mutta komissio on saanut vain hyvin vähän tietoa sen täytäntöönpanosta
- puitepäättöstä 2006/783/YOS, joka koskee menetetyksi tuomitsemisen vastavuoroista tunnustamista, ei ole mukautettu puitepäättöksessä 2005/2012/YOS luotuihin vaihtoehtoihin sääntöihin laajennetusta menetetyksi tuomitsemisesta. Lisäksi puitepäättöstä 2006/783/YOS sovelletaan ainoastaan rikosoikeudellisissa menettelyissä tehtyihin menetetyksi tuomitsemista koskeviin päätöksiin eikä yksityisoikeudellisiin menettelyihin, jotka ovat yhä yleisempiä.
- kaikissa jäsenvaltioissa ei ole pantu täytäntöön neuvoston päätöstä 2007/845/YOS, joka koskee varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen välistä yhteistyötä ja joka velvoittaa jäsenvaltioita perustamaan tällaiset toimistot, jotta mahdollistetaan niiden välinen yhteistyö ja helpotetaan varojen jäljittämistä.

ALUEIDEN KOMITEA

16. on tyytyväinen Euroopan komission ehdotuksiin, joissa yhdistetään johdonmukaisesti sääntelytoimenpiteet ja toteutettavat strategiat, joilla pyritään käytännöllisesti ja nopeasti takamaan laillisen talouden suojelu.

17. muistuttaa, että sääntelytoimien oikeusperusta on määritelty SEUTin 82 ja 83 artiklassa, 310 artiklan 6 kohdassa ja 325 artiklassa.

18. pitää EU:n julkisten varojen suojelua petoksia ja kavalluksia vastaan hyvin tärkeänä, mutta muistuttaa samalla, että EU:n rikosoikeudelliset säädökset ovat toissijaisuusperiaatetta ja tehokkuutta ajatellen järkeviä vain, jos niillä pystytään korjaamaan jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten käytäntöjen konkreettisesti todettuja puutteita.

19. kannattaa sitä, että perustavanlaatuiset rikokset, kuten petokset ja julkisten varojen kavallus, määritellään *unionin tasolla*.

20. tukee komission aloitteita, joilla pyritään estämään epäterveitä käytäntöjä, kuten eturistiriitoja, suosikkikohtelua ja korruptiota, kriminalisoimalla toimintoja, joista kaikki jäsenvaltiot eivät vielä rankaise ja jotka vaikeuttavat vapaata pääsyä julkisten hankintojen markkinoille ⁽¹⁾.

21. tukee veronmaksajien rahojen suojeluun tähtäävän OLAFin uudistuksen suuntaviivoja:

— *de minimis* -sääntö, jonka mukaan OLAFin on asetettava etusijalle vakaviin petoksiin kohdistuvat tutkimukset

— hallinnollisten tutkimusten seurantavolllisuus; jäsenvaltioilla ei tähän mennessä ole ollut velvoitetta ryhtyä jatkoktoimiin OLAFin tutkimusten jälkeen, mutta jatkossa niiden tulee vähintään tiedottaa OLAFille tapauksiin liittyvistä jatko-toimista.

22. on erittäin tyytyväinen poliittiseen tahtoon edistää korruption torjuntaa unionissa sekä komission tässä asiassa valitsemaan kokonaisvaltaiseen lähestymistapaan.

23. kannattaa sitä, että vuodesta 2013 alkaen käyttöön otetaan uusi arviointimekanismi: kahden vuoden välein laadittava unionin korruptiontorjuntakertomus.

24. tukee komission ehdotusta mukautua esimerkiksi OECD:n tai Euroopan neuvoston tasolla jo olemassa oleviin mekanismeihin.

25. kehottaa kuitenkin komissiota kiinnittämään huomiota siihen, että tästä valtioiden keskinäiseen luottamukseen perustuvasta yleisen tason järjestelmästä on otettava oppia, ja muistuttaa lainsäädännön olevan tarpeen hyvien käytäntöjen vahvistamiseksi SEUTin 83 artiklan mukaisesti.

26. on täysin tyytyväinen komission kokonaisvaltaiseen lähestymistapaan, jossa on kiinnitetty huomiota myös EU:n yritysten tilinpäätösstandardeihin ja tilintarkastukseen.

⁽¹⁾ COM(2007) 328 final ja COM(2011) 309 final. Raportissa todetaan, että vain yhdeksän jäsenvaltiota (Belgia, Bulgaria, Irlanti, Kypros, Portugali, Ranska, Suomi, Tšekki ja Yhdistynyt kuningaskunta) on asianmukaisesti saattanut osaksi lainsäädäntöä kaikki korruptionrikosten muodostavat osatekijät, jotka on määritelty vuoden 2003 puitepäättöksessä.

ALUEIDEN KOMITEA

27. pitää myönteisenä direktiiviehdotusta rikoshyödyn jädymttämisestä ja menetetyksi tuomitsemisesta EU:ssa, sillä nämä ovat välttämättömiä talouden suojeluvälineitä, jotta rikos ei kannata eikä väärin hankitusta tavarasta saa koskaan hyötyä.

28. tukee Tukholman ohjelman periaatetta, jonka mukaan on parempi tehdä vähimmäissäännöistä velvoittavia SEUTin 83 artiklan mukaisesti (sisältäen arvokonfiskaation sekä laajennetun, tuomioon perustumattoman ja kolmansille siirrettyjen varojen menetetyksi tuomitsemisen) kuin pyrkiä parantamaan unionin nykyisiä säännöksiä, jotka eivät ole tosiasiallisesti pakkavia.

29. tukee direktiiviehdotusta siltä osin, kuin se pohjautuu jo aiemmissa puitepäätöksissä määrittelyihin säännöksiin ja oikeudellisiin käsitteisiin rikoshyödyn ja rikoksentekevälaineiden sekä rikoshyödyn arvoa vastaavan omaisuuden menetetyksi tuomitsemisesta.

30. pitää toisaalta myönteisenä, että rikoshyödyn käsite on mahdollista tulkita hyvin laajasti (tuotteiden uudelleenkäyttö oikeuksien tai omaisuuden muodossa) sekä takavarikoida väliaikaisesti omaisuutta oikeuskäsittelyn edellyttämäksi ajaksi.

31. **Laajennetun menetetyksi tuomitsemisen** osalta AK on tyytyväinen siihen, että jäsenvaltioille vuoden 2005 puitepäätöksessä annetut vaihtoehdot poistetaan, sillä näin parannetaan olemassa olevia säännöksiä laajennetusta hyödyn menettämisestä. Komitea kuitenkin pitää toivottavana 4 artiklan 1 kohdan selventämistä, koska se on liian epämääräinen. Lain tavoitteena on mahdollistaa laajennettu hyödyn menettäminen eli muunkin kuin välittömän rikoshyödyn menetetyksi tuomitseminen silloin, kun rikoksen epäillään olevan yhteydessä menetetyksi mahdollisesti tuomittavaan omaisuuteen tai oikeuksiin. AK ehdottaa, että "erityisiä tosiseikkoja", joiden perusteella tuomioistuin tekee päätöksensä, havainnollistettaisiin esimerkiksi omaisuuden arvon ja laillisesti hankittujen tulojen epäsuhdalla. Tämä on yleisin esimerkki "erityisistä tosiseikoista", ja sen kautta tähdennetään myös, että kyseisen henkilön vastuulla on esittää todisteet siitä, että omaisuus tai oikeudet, joiden menetetyksi tuomitsemista ehdotetaan, eivät ole välitöntä rikoshyötyä vaan ovat peräisin muista, laillisista tulonlähteistä.

32. on tyytyväinen mahdollisuuteen **tuomita menetetyksi kolmansille siirrettyjä varoja**, sillä rikoksenteikijät eivät koskaan pidä omaisuutta tai oikeuksia omissa nimissään. Komitea huomauttaa, että rikoshyödyn piilottamisesta tai kierrättämisestä vastaava kolmas osapuoli on hyvin usein oikeushenkilö, sillä järjestäytynyt rikollisuus on pitkään hyödyntänyt taidokkaita oikeudellisia keinoja välttääkseen rikoshyödyn menettämisen. AK kehottaakin painokkaasti lisäämään maininnan oikeushenkilöiden rikosoikeudellisesta vastuusta ja määrittelemään myös "tosiasiallisen edunsaajan" käsitteen.

33. suosittaa myös, että puheena olevaan ehdotukseen lisätään mahdollisuus katsoa kolmas osapuoli tosiasialliseksi omistajaksi tai ainoaksi hyödynsaajaksi. Todisteina voisivat toimia

esimerkiksi seuraavat seikat: oikeushenkilön henkilökohtaisia tarkoituksia varten tekemä oikeudellinen tai tosiasiallinen hallintotoimi, tuotteen rahoitus, tuotteen antaminen käyttöön ilman taloudellista korvausta jne. Tällainen käsite, joka tunnetaan hyvin esimerkiksi Luxemburgissa, mahdollistaa sen, että saadaan käsitys yhtiön tosiasiallisesta oikeudenomistajasta ja täydenneen näin oikeushenkilöiden vastuun periaatetta.

34. suhtautuu varauksellisesti tuomioon perustumattomaan menetetyksi tuomitsemiseen, sillä useimmissa jäsenvaltioissa menetetyksi tuomitseminen on rikostuomioon liittyvä seuraamus. Lisäksi ilman tuomiota tapahtuva menetetyksi tuomitseminen perustuu yksityisoikeudellisiin menettelyihin eikä näin ollen ole valitun oikeusperustan mukainen: tarkasteltavana oleva ehdotus tukeutuu SEUTin 82 artiklan 2 kohtaan, joka koskee ainoastaan seuraamuksia rikosoikeuden alalla. Se myös loukkaa tiettyjen jäsenvaltioiden, kuten Ranskan, oikeusperinteitä, joissa omistusoikeus on perustuslaillinen arvo.

35. huomauttaa, että tuomioon perustumaton menetetyksi tuomitseminen ei ole myöskään SEUTin 83 artiklan 1 kohdan mukainen; siinä todetaan, että "Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen annetuilla direktiiveillä säätää rikosten ja seuraamusten määrittelyä koskevista vähimmäissäännöistä erityisen vakavan rikollisuuden alalla, joka on rajatylittävää".

36. ehdottaa hyviksi osoittautuneisiin rikosoikeudellisiin säännöksiin perustuvia ratkaisuja, jotta takavarikointia ja menetetyksi tuomitsemista koskeva lainsäädäntö saatettaisiin tehokkuudeltaan yhtäläiselle tasolle.

37. muistuttaa tähän liittyen, että yksityisoikeudellinen menetetyksi tuomitseminen perustuu FATF:n suositukseen nro 3, jossa kannustetaan valtioita hyväksymään toimenpiteitä, jotka mahdollistavat menetetyksi tuomitsemisen ilman edeltävää rikostuomiota. Samassa suosituksessa todetaan, että valtiot voivat myös toteuttaa toimenpiteitä, joiden avulla rikoksenteikijää voidaan vaatia osoittamaan menetetyksi tuomitsemisen kohteena olevan omaisuuden laillinen alkuperä. Näin pyritään siis ilmeisesti kääntämään todistustaakka, mikä on tuomioon perustumattoman menetetyksi tuomitsemisen kannalta keskeistä. Samaa tulokseen voitaisiin kuitenkin päästä, jos "perusteettoman" omaisuuden hallussapidosta tai varojen perusteettomuudesta tehtäisiin uusi rangaistava rikos (ks. esimerkiksi Ranskan rikoslain uuden 321 artiklan 6 kohta, jossa tuomitaan yleisellä tasolla se, ettei henkilö kykene osoittamaan elämäntyyliinsä edellyttämien varojen tai jonkin tuotteen alkuperää, mikäli hänellä on säännöllisiä yhteyksiä sellaisten rikosten tekijöihin, joista rangaistaan vähintään viiden vuoden vankeustuomiolla). Näin toteutuu tavoiteltu todistustaakan kääntäminen.

38. Toissijaisuusperiaatteen mukaisesti tulee puheena olevassa ehdotuksessa jättää jäsenvaltioille valinnanvapaus tuomioon perustumattoman menetetyksi tuomitsemisen soveltamisessa sillä edellytyksellä, että ne kykenevät osoittamaan lainsäädäntönsä olevan aivan yhtä tehokas ja että ne eivät vastusta vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta.

ALUEIDEN KOMITEA

39. suhtautuu hieman varauksellisesti liian yksityiskohtaisiin suojatoimiin rikoshyödyn jäädyttämistä ja menetetyksi tuomitsemista koskevan prosessin eri vaiheissa, sillä ne saattavat lamaannuttaa takavarikointia ja menetetyksi tuomitsemista koskevan uuden oikeudellisen kehyksen toimivuuden unionissa.

40. korostaa Euroopan syyttäjänviraston perustamisen välttämättömyyttä sekä tarvetta vahvistaa järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseen tarkoitettuja poliisi- ja oikeudellisia rakenteita jäsenvaltioissa.

ALUEIDEN KOMITEA

41. katsoo, että Euroopan syyttäjänviraston perustaminen saat-
taa osaltaan parantaa OLAFin uudistuksen vaikutuksia.

42. katsoo, että Euroopan syyttäjänvirasto pystyisi vastaamaan tehokkaammin ja varmemmin talousrikostutkimuksista, jotka koskevat korruptiota ja vaikutusvaltaisten poliittisten ja taloudellisten toimijoiden osallisuutta siihen, tai tutkimuksista, jotka kohdistuvat kansainvälisiin rikollisverkostoihin.

43. katsoo, että Eurojustia on kehitettävä pohjaksi Euroopan syyttäjänvirastolle antamalla sille oikeus aloittaa rikostutkinta ainakin, mikäli unionin edut ovat vakavasti uhattuina, ja mahdollisuus käynnistää oikeudellinen tutkinta, ja pitää tätä tehokkaana keinona välttää sen kaltaiset tilanteet, jotka mainitaan tässä lausunnossa käsiteltävässä komission tiedonannossa taloudellisten etujen suojaamisesta (COM(2011) 293 final). AK muistuttaa, että SEUTin 85 ja 86 artiklassa mainitaan tällainen kehitys, joka on välttämätöntä finanssikriisin ja suurrikollisuuden aiheuttamiin haasteisiin vastaamiseksi.

44. katsoo, että tällaisen suunnitelman rinnalla komission tulisi ensisijaisesti laatia ja toteuttaa yhteinen eurooppalainen talousrikostutkijoiden koulutusohjelma.

45. pitää ilmiintajien suojelua kostotoimenpiteiltä keskeisenä osana politiikkaa, joka tähtää korruption sekä järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseen. Olemassa oleva oikeudellinen kehys unionissa on kuitenkin tältä osin epäyhtenäinen. AK suhtautuu-
kin erittäin myönteisesti komission aloitteisiin, jotka koskevat ilmiintajien suojelua.

Paikallisyhteisöjen roolin vahvistaminen korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa

46. kehottaa jäsenvaltioita ryhtymään toimenpiteisiin, jotta paikallis- tai alueyhteisöille palautettaisiin osa järjestäytyneeltä rikollisuudelta takavarikoidusta omaisuudesta (sen jälkeen, kun on täytetty lakisääteiset palautusvaatimukset), sillä ne ovat yhteiskuntajärjestystä horjuttavien rikollisjärjestöjen ensisijaisia uhreja. Niillä on myös parhaat mahdollisuudet toteuttaa paikallisia

toimia rikollisuuden perimmäisten syiden kitkemiseksi. Tällainen periaate on jo käytössä Italiassa: kolmasosa menetetyiksi tuomituista 12 000 kiinteistöstä, tai niiden myynnistä saadut tulot, on luovutettu paikallisyhteisöille sosiaalisiin tarkoituksiin. Näin viranomaisten toiminta saa myönteistä huomiota ja luodaan kannustava järjestelmä, joka yhdistää luottamushenkilöt, kansalaisyhteiskunnan ja perheet.

47. kannustaa paikallisvaltuutettuja allekirjoittamaan toimikautensa alussa "Obliti privatum, publica curate" -käytännösäännöt (unohda yksityiset asiat, huolehdi yhteisistä asioista). Näin autettaisiin luottamuksellisten suhteiden luomista kansalaisten ja päättäjien välille ja niiden ylläpitämistä. Tässä julistuksessa vahvistettaisiin säännöt puolueettomuudesta (eturistiriitatilanteiden välttäminen; kieltäytyminen yksityisistä vierailuista, mikäli kutsun on esittänyt luonnollinen tai oikeushenkilö, jonka toiminta on yhteydessä kyseiseen paikallisyhteisöön; yli 150 euron arvoisten lahjojen luovuttaminen paikallisyhteisölle; ei perheenjäseniä hyödyttäviä toimia...) ja rehellisyydestä (julkisia varoja ei saa käyttää henkilökohtaisiin tarkoituksiin tai vaalikampanjoihin, julkisia hankintoja koskevien sääntöjen noudattaminen...).

48. kannustaa vaaleilla luottamustehtäviin valittuja jättämään riippumattomalle viranomaiselle selvityksen omaisuudestaan/va-
rallisuudestaan ja suhteistaan liike-elämään.

49. kannustaa jäsenvaltioita myöntämään vaalikampanjoihin julkista rahoitusta ja kieltämään oikeushenkilöiden lahjoitukset sekä määrittelemään paikallisvaltuutettujen aseman siten, että taataan heidän riippumattomuutensa, myös taloudellisesti.

50. kannustaa torjumaan tehokkaasti veroparatiiseissa tapahtuvaa rahanpesua, joka kohdistuu korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden kautta hankittuihin varoihin.

51. kannustaa – epärehellisen toiminnan havaitsemiseksi ja estämiseksi – jäsenvaltioita kehittämään toimivat välineet korruption torjuntaa koskevien säännösten, julkisten hankintojen ja julkisen palvelun tehtävien arviointia varten.

52. kehottaa perustamaan korruption ja järjestäytyneen rikollisen torjuntaan ja rikoshyödyn palauttamiseen liittyvien hyvien paikallisten käytäntöjen jakamista varten eurooppalaisen foorumin sekä järjestämään eurooppalaisen konferenssin, joka käsittelee korruptiota ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa.

53. kannustaa paikallisviranomaisia asettamaan huippu-urheilijoille ja ammattilaisseuroille myönnettävien tukien ehdoksi eettisiä velvoitteita ja rahoituksen ehdottoman avoimuuden.

54. ehdottaa, että alueiden komitea nimeäisi tarkkailijan korruptiota käsittelevään Euroopan parlamentin erityisvaliokuntaan ja Euroopan neuvoston asettamaan lahjonnanvastaiseen valtioiden ryhmään (GRECO).

55. haluaa edistää keskustelua laillisen talouden suojelemiseen liittyvästä hyvästä hallintotavasta ja hyvistä hallinnollisista käytännöistä myös naapuruuspolitiikan kumppanuusmaissa, jotka ovat ARLEMin (Euro-Väli-meri-alueen alue- ja paikallisedustajien kokous) ja CORLEAPin (EU:n ja itäisten kumppanimaiden paikallis- ja alueviranomaisten konferenssi) jäseniä.

Bryssel 10. lokakuuta 2012

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO
